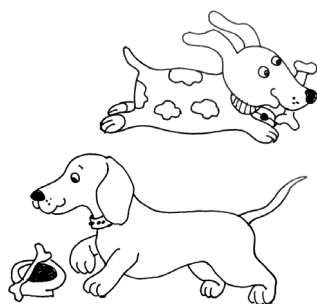

MADARAS PÉTER

KUTYÁK, EMBEREK, CSILLAGOK

**Egy olyan országban,
ahol nem volt
hagyománya
a kisállatgyógyászatnak,
ahol elítélendő,
arisztokratikus allűrnek
számított a kutyával
mint társsal bánni, ott
az állam nem investált
az állatorvos-tudomány
ezen improduktív
ágzatába.
A haszonállatok
medicinája, az igen,
az számított egyedül.**

■ Jaj, a szemem! Vigyázzatok a szememre! A Dédikó szemüvegéhez nem volt szabad hozzáérni. A városban csináltatta még a hatvanas évek végén, amikor meglátogatta ékszerész fiát, akitől még egy ezüstgyűrűt sem kapott soha életében. Legtöbbet mégis ezt a fiát gyászolta. A szemüveg nagyon nagy volt, majdnem akkora, mint egy bűvárszemüveg, és csak nőtt, ahogy a Dédikó feje töpörödött. Szépen öregedett az arca, mély záporpatakokkal a hajlott, görögös orr két oldalán. Amik a súlyos fülbevalótól megnyúlt, amúgy is nagy fülek előtti ráncokkal egy sima rózsaszín szigetet vettek körül. Az arc pázsitját, két ovális rétecskét, apró bébi poponót a szemüvegtől nagyított szemek alatt. Azért volt ott ez a két rózsaszírom az arcán, hogy a ráncokat követő, a rovátkákon megfáradt tekintetek valahol megpihenhessenek. Dédikó a szemünkbe nézett, mi a rózsaszíromnyi arcmaradékra. Ha nem is az örökkévalóságot, de az abba vetett reményt sugallta.

Bármennyire is vigyázott a szemüvegére, egy nap mégis bekövetkezett a baj. A nagy, fekete keretes olvasószemüvegének egyik lencsáját valaki megsértette. Mintha durva smirglivel dörzsölték volna meg pont a közepét egy régi huszonöt banis felületen. Dédikó esküdözött, hogy a lencsével fölfelé tette le, hiszen erre mindig vigyázott, és most tessék, megfordítva találta, és perelt, perelt az Istennel, ahányszor csak eszébe jutott ez a történet. Minden este imádkozni kellett, de még sohasem láttuk templomba menni. Annál gyakrabban járt nála egy fogatlan, görbe lábú, alacsony asszony, fején kötött gyapjúturbanban. Töltőtollas Mariska, aki jól tudott kártyából jósolni. Azért viselte a Töltőtollas nevet, mert

megboldogult férjével abból éltek, hogy töltőtollakat javítottak egy tízezer lelkes kisvárosban, ahol a lakosság háromnegyedének csak ceruzája volt. Mariska egy szép, erősen görbített vázú, fekete női biciklivel jött, és amikor a páváit elhullattak egy-egy farktollat, elhozta nekünk. Ő volt a legbizalmasabb barátnő, Dédikó velevettett kártyát, és amit Mariska megjósolt, az be is vált. De a szemüveg titkát Mariska sem tudta megfejtetni, és szerencsére Dédikó volt annyira visszafogott, hogy minket nem terhelt a feltételezéseit lajstromával. Még meg sem születtem, amikor a Dédikó szemüvege megsérült. Állítólag azóta írta piros ceruzával kedves leveleit, és az Olümposz legendáit is ezzel a sérült szemüveggel olvasta unokáinak minden lefekvés előtt. Dédikó nem is volt az igazi dédink. Szeretett nővére korai halála után vette át az anyai szerepet, a négy árvát nem hagyhatta. Menesztette vőlegényét, és ótestamentumi szokás szerint hozzáment a sógorához, aki szerencsésére jó ember volt. Önkéntes tűzoltó, a dalárda oszlopos tagja, és a gettóba is volt mersze bivalytejet hordani mindennap. Gottlieb, a fűrészgáros kérte meg erre, amikor a gettónak kibérelt téglagyárba vezényelték a csendőrök – Zsiga, ezzel a kandérral hozzá nekünk bivalytejet. Az ötliteres bádoggandér azóta behorpadt, fedele elvesztődött. Lehet, hogy a kiscsirkék kapták belőle a kevertet vagy a vizet, aztán elkallódott, eldobódott. Gottlieb, ez a dúsgazdag fakereskedő a kandérral együtt egy távcövet is adott ennek a csendes és megbízható embernek, azt mondta, Zsiga, itt van ez a messzelátó, amikor bevagonoznak, messziről nézzed. És amikor elindult a vonat, gyere le a téglagyárba, és vidd haza Szikrát, én akkorra lefizetem a csendőrt, hogy ne lője agyon.

Szikra volt az első kutyája Dédikónak, aztán Szikrából, ebből a tacsószerű hűséges kutyából én is örököltem egy dedunokát. Ő lett Bobek. Dédikóra nagyon sokszor gondolok. Legtöbbször akkor jut eszembe, amikor valami nagy baj történik.

Egy nyáron elengedett a strandra. Én lehettem hét-, a bátyám kilencéves, és akkor, azon a délutánon megfulladt egy gyerek a strandon. A kicsi és a nagy medence között volt egy luk, hogy cserélődjék rajta a víz. És ez a fiú ott próbált átbújni, és nem fért át a lukon, beszorult, és megfulladt. Meg voltunk rémülve. Jött a rendőr, leengedték a medencéket, hazaküldték az embereket. A kisfiú holttestét bevitték az irodára. Meséltük Dédikónak, hogy a kisfiú öccse, bátyja ruháival ölében kérdezte a rendőrt, hogy vajon még vissza fog-e jönni a testvére a ruhákért. A rendőr rátette nagy kezét a gyermek fejére. Dédikó mintha megbolondult volna. Ordított, zokogott, csapkodott, és miszlikre taposta fekete keretű olvasószemüvegét. Nem értettük, miért műveli ezt az egészet. Csak azt értettem meg, hogy szabad ennyire kétségbeesni. Így kell. Többé nem írt piros ceruzával, és Olümposz legendáiból sem olvasott, csak mesélt emlékezetből. Artemisszel, a vadászat istenével testvére, Apollón lenyilaztatja Oriont. Artemisz hiúságból a legtávolabbi pontot is eltalálja, csak éppen azt nem tudja, hogy az egy madár vagy szerelme, az óriás. Mert nem lehetett Artemisz egy halandóé. „Artemisz egy aranyfelhőre lendült, és arra a helyre sietett, ahol egy hullámsírban pihent a vadász, és gyöngéden átölelte kedvesét. Fájdalomtól eltelve kérte Zeusz beleegyezését, hogy Oriont felvihesse a csillagképek közé, azért, hogy naponta láthassa őt, s ne vesszen el teljesen. Látva a nagy szomorúságot, a nagy hatalmú Zeusz beleegyezett, s a vadászt az égboltra vitte. Ezt a csillagképet a legenda nyomán hívják Orionnak. Nyár kezdetén szokott feltűnni, s csak a tél beálltakor távozik, amikor megkezdődnek az esőzések a tengeren. Ezek az esők talán könnyek, amint erről a költemények vallanak. Az istennő kiontott könnyei. Hogy Orion ne maradjon egyedül az égen, Artemisz arra kérte Zeuszt, adja mellé társnak a kutyáját, aki egy életen át kísérte a vadászatot. Így történt, hogy ott van az égen Szeiriosz, a tündökölő csillag, mely jól látszik nyáron a Nagy Kutya csillagképben. A nép szerint megjelenésekor felüti fejét a veszettség a kutyák sorában.”

Repceföldek. Ahol korábban vetették, zöldebb. Ahol pipacsos a búza, rőt. Tavasz, kockás inges a táj. Most aztán minden élni akar. Még az éves növények is belelendülnek a halhatatlanságba. Jó, hogy a banános ingemet vettem fel. Szerintem fontos, hogy a kirándulásokhoz egy kicsit kiöltözzünk. Látszódjék, hogy megkülönböztetett idő. Jutalom. Lett idő nekünk egyenként és nekünk együtt. A barátomnak van egy öreg Mitsubishije. Egy kockaautó. Elférünk benne heten is, három pár, és én. Mícut nagyon szeretjük, csakhogy már kifelé áll a szekere rúdja, a forgalmija hamarosan lejár, és javításra is szorul. A barátom szerint meg kéne vásároljuk magunknak. Ő is megtart egy részt, és még kibocsát hat kötvényt, és lesz mindnyájunknak Micuja. Elosztjuk a költségeket, és közösen használjuk, úgyis olyan jó barátok vagyunk. Mehetünk mindenhova együtt sokat, sokat.

Úgy gondolkodom, mintha nem tudnám, hogy múlik az idő. Az évek telnek, első ifjúság, második ifjúság... Az autók megöregednek, kiíratnak a forgalomból. És a lányok is megváltoznak. Már teljesen elállt a nyakam és a karom. Bobek úgy belefészkelődött az ölembe, mint egy madár. Nem mozdulok, hogy föl ne keltsem. Összegyűri az ingemet, és teljesen összeszűröz. Minden ruhadarabomon látszik, hogy milyen a kutyám. Idén el kell döntenem, hogy mihez kezdjek. Korábban beszéltük, hogy csinálni fogunk közösen valamit. Ez a micus társaság. Autómosodát, kutya-játékgyárat vagy egyszerűen fehér díszgalambokat nevelünk, amiket tízesével, százasával kölcsönadunk majd szülinapra, esküvőre. Ott kirepítik őket, azok meg köröznek, köröznek, míg megtalálják a helyes irányt hazáig. Mi meg csak ülünk kinn kemplingszékeken, és várjuk a galambjainkat. Csakhogy ez a vállalkozás nem biztos, hogy el tudna tartani mindnyájunkat. Meg azt is látom, hogy titokban mindegyikünk kezd csinálni valamit. Valahova elszegődünk egy kis pénzért, közben tanulunk, vagy csak tervezkedünk.

A Micu mint egy sárga tengeralttjáró himbálózott a repcetengeren. Bobek felébredt. Belenézett a szemembe, hogy üdvözljön, aztán egy nagyot ásított. Akkorákat ásít, hogy attól félek, egyszer kiakad az állkapcsa. A banános ingem persze gyűrött, és apró, vöröses szőrszálak borítják. Bobek egy tacskó. Tavaly felvételiztem pszichológiára. A vizsgán bármiről lehetett írni. Én arról írtam, hogy van egy kutyám, ami tacskó, de mégsem igazi tacskó. Leírtam, hogy felmenői között ott van Szikra, a dédnagyanyámék ősrégi kutyája, aki egy bizonyos Gottlieb nevű fakereskédő és fűrészgyárosé volt. Gottlieb tudta, hogy Auschwitzba nem viheti a kutyáját, de a sintérekben sem bízhat. Volt egy embere, Zsiga, a dédapám, egy majdnem néma, szorgalmas és megbízható kerekes, aki tőle vásárolta a faanyagot, és igen megkedvelték egymást az évek során. Dédnagyapám kapott tőle egy ötliteres bádoggannát, amivel naponta bivalytejet hordott a téglagyárba. Ha nem lettek volna a téglagyárak, vajon hova gyűjtöttek volna össze annyi zsidót, akkor még nem voltak stadionok. A kandér mellé kapott egy kukkert is, hogy távolról kövesse a bevasonírozást, aztán menjen be a téglagyárba, és vigye haza a tacskót. Gottlieb lefizette az öröket, hogy röhögtek azok, aranyórát egy kutyáért. Szikra Dédikóékhoz került, aztán mindig volt ebből a Szikrából egy-egy leszármazott, el egészen ehhez az én Bobekemig, akiben már a tacskóvonások egy kicsit elhalványodtak. Nem mondanám, hogy elkorcsult, csak átszítálta az idő. Nyurgább lett, rötebb (rőt eb), a fülei felültűztek. De a koto-rékebek fő tulajdonsága megmaradt. A paplan alá fészkelődés. Lehet, hogy szegény, de én imádom, ahogy végignyálja a talpamat, aztán nyammogva a fenekem mögé fészkelődik, és békésen sóhajtva elalszik. Aztán belementem a fajelméletbe. Azt írtam, hogy bár az állatorvosom a kutya egészségügyi könyvébe azt írta, hogy Teckel de Ardeal és melléje magyarul: erdélyi hosszú kutya, ami nem pont ugyanazt jelenti, mégis jelzi, hogy egyedi, nemes fajta. Szerinte a tacskó kutyaesszenciát jelent, következésképpen van kutya, akibe több tacskóság cseppent, és van olyan szegény, aki-

be alig. Persze ez vicc, mert tudjuk jól, hogy minden kutya egyedi, még ha az ember által kialakított, fazonált közel négyszáz fajta egyedei közül választjuk is ki valamelyiket, nem beszélve a keverékek végtelenjéről. Bár olvastam, hogy Hitler dolgozott a kutya fölötti kutyán. Európa különböző részeiről biológiai kutyapróbákat gyűjtöttek, szerettek volna az übermenschek mellé überhundokat. Mintha a Barbie család is így készülne. Hitler természetesen a német juhászt pártolta, a farkaskutyát. Formára, külalakra hasonlítson a farkasra, legyen intelligens, és hű őrző-védője az embernek, „...háborúban és békében hírneves állat, melyet istenek, királyok, polgárok, mindennemű vidéki lakosok – éljenek a föld bármely részén – a leginkább kedvelnek...” (Platón).

Blondi volt a kedvenc kutyája, mégis rajta tesztelte a ciánkapszulát. Miután a tömény ciántól Blondi kimúlt, Hitler is követte példáját, állítólag ettől a tettetől teljesen kiborulva. Folytatódott a forgatókönyv, a hendler, egy bizonyos Tornow, akire a kutyákat bízta, lelőtte Blondi kölykeit és Eva Braun két skót terrierét, aztán saját tacsckójával is végzett. Mire megérkeztek az oroszok, a kutyák el voltak temetve. Állítólag Blondit kiásták, és lefényképezték.

Szóval Bobek tacsckóösök leszármazottja. Egy Bobek él. Micu pihen, sörszűnet. Gottlieb első világháborús távcsovével nézegetem a tájat. Minden kiránduláson ott lóg a nyakamban. Nincs fényképezőgépem.

Tízest kaptam a vizsgadolgozatomra, mégsem iratkoztam be pszichológiára. Azóta átrágtam magam a filozófia egy-két repceföldjén. Aquinóin, Kanton, Kierkegaardon, Heideggeren, most Bubernél tartok. Azt hiszem, mégis pap leszek. Lehet, hogy most kacagnátok rajtam, de nekem ez tetszik. Isten megkérdi – Ádám, hol vagy? Vagyis ember, hol vagy? Buber szerint egy válasz van, éspedig a válasz. A válaszban ott vagy te. Itt vagyok. Szeretem Pascalt is, olyan zsenge. Jó a nádszálhasonlat, a hajladozó nádszál, aki egy csepp víztől meghal, akiben érző szív dobog, és iszonyúan törékeny és kiszolgáltatott. Az, hogy Isten alakú úr tátong a lelkünkben, nagyon durva, mintha az állatorvosomat hallanám: amíg egy állatot nem szerettél, benned egy rész üresen maradt... Állatorvos biztos nem leszek. És ha gyerekeim lesznek, nem fogom az Olümposz legendáit olvasni nekik lefekvés előtt. Emlékszem, az a híres célbalövő, Artemisz Aktaioszt, az embert, a legjobb vadászt szarvassá változtatja, hadd falják fel saját hűséges kopói. Aztán következett Orion, az óriás, akit megszeretett, és akit lenyilazott, hogy aztán a mennybe vigye csillagképnek, Szeirosszal, a hűséges kutyájával együtt.

Mikor kicsi voltam, a mi tévénket is Orionnak hívták. Szép kocka, négy vékony őzikelében. Furnírozott, politúrozott antik doboz. Még fekete-fehér. Egy vasárnap délben egy öltönyös, olajos hajú férfi a „la paloma blanca”-t énekelte benne magyarul. Ó, fehér galambocska, mire a furnér és a politúr lánggra lobbant. Apámat, félálmából felocsúdott, magához térítették a lángok, és talpas poharából ráloccsintotta fröccsét a tévé tetejére. A tűz kialudt. Az elszenesedett foltra édesanyám csipketerítőt horgolt.

Mikor Szikra meghalt, Dédikó csak annyit mondott, hogy a halál olyan, mint a kiloccsantott víz. Össze már nem lehet szedni soha.

– Sokan azt hiszik, milyen jó lehet állatorvosnak lenni, szépen gyógyítgatod az állatokat, míg őszbe fordulsz. A mátraalji öregnéne volt ilyen idillikus állatorvos, Cirmos cicával és Bodri kutyával, az asszisztenseivel – kezdte mondókáját Vaszkó doktor a helyi rádió mikrofonja előtt, ahova évtizedek óta bejárt állatorvosi tanácsokat adni élőben. – Most a hallgatók nem kérdezhetek, ebben a mai adásban a doktor úr a szakmájáról, pontosabban a hivatásáról – reszelte meg a torkát a riporter – és természetesen magáról fog beszélni. – A riporter ritkán szakította félbe, inkább tekintetével biztatta: – Mondjad csak, öreg, mert jól mondod...

– Egy olyan országban, ahol nem volt hagyománya a kisállatgyógyászatnak, ahol elítélendő, arisztokratikus allűrnek számított a kutyával mint társsal bánni, ott az állam nem investált az állatorvos-tudomány ezen improduktív ágazatába. A haszonállatok medicinája, az igen, az számított egyedül. A nagyüzemi állattartás, a gépfegyverekkel őrzött disznóhúzlaldák, intenzív tenyészdék, állatkombinátók. Innen a francia bulldog intubálásáig nagyon hosszú utat kellett megtenni, és ezen ez úton sajnos kutyatetekem büzlének. – Vaszkó belehevült mondókájába, szemüvegét hol feltolta homlokára, hol lógni hagyta a nyakában – és az az állatorvos, akinek nincs az orrában ez a – lemondás, hanyagság, felületesség vagy éppen amatőrizmus miatt, hogy a tanításról ne beszéljek – beállt dögszag, az áztatja magát. Hazudik, és testre szabott kompléjában, fehér papucsában, mintha tükör előtt, csak szépeleg. (Vaszkó egy havilapnak is írt állatorvosi rovatot. Nem volt büszke erre, de szeretett gyorsan a rovatához lapozni, mikor meghozta a postás. Írt a veszettségről, a nyulak és a galambok betegségeiről, a teknősök páncélproblémáiról. Megpróbált egyéni stílust kialakítani, a wiki szövegeket átírva, és hitelesítve egy csipetnyi saját tapasztalattal.) – Mondhatnám autodidakta vagyok, ami önmagában nem szégyen. Ha megkeresed a mestereket, ha tanítvány tudsz maradni, és tanulsz, akkor fejlődsz is. Nyolcszögű kerekeidet tizenhatosra, majd harminckettesre váltod, jobban gurulsz, és elégedettebb leszel. Ha valamilyen csoda megment a rutintól, esélyes vagy. A lényeg a frissesség. Egy másik dolog, amit Molière mond, hogy az ember tetszeni akarjon. Ezzel lehetne vitatkozni, Molière egy színész, de én úgy értem, hogy jó, ha megnyerő, megnyugtató és kedves. Persze fejlődni nem nehéz – folytatta Vaszkó doktor az ars poeticáját –, főleg ha az ember fiatal, van kedve és energiája, bizonyítani akar, letenni valamit az asztalra, ha nem is az asztaltársaság kedvéért, hanem inkább saját magáért. Egy olyan kisállatorvosi rendelől, ahol pusztán egy vasszekrény és egy házilag gyártott műtőasztal áll, néhány kicsorbult, ószerről verbuvált csipesszel, ollóval felszerelt „műtőből”, ahol padlócsimpe helyett durván elkent cement a padló, mondom, egy ilyen helyről néhány évtized alatt át lehet költözni egy altatógéppel és echográffal felszerelt klinikára. Ám ez csak a technikai fejlődés útja, amit a fejlesztők és gyártók segítenek megtenni, merthogy ők nagyon helyesen abból akarnak megélni, hogy téged, az állatorvost profivá tesznek. Csakhogy álljon meg a menet – Vaszkó majdnem felállt –, ezen az úton mégis a legnehezebb rész az emberé. Az emberi jelenlét, az állatorvossá válás. Az igényes gyógyítók, embert-állatot együtt elhivatottan segíteni akarók követése. Mert az állatok nem érdemelhetnek kevesebbet, mint az ember. Képzeld, nemrég olvastam, a teremtés koronája kábé a hatvanas-hetvenes évektől kezd beszélni az állatok fájdalmáról. Végül nagy nehezen megfogalmazza, és minden kontinenssel elfogadtatja, hogy igen, az állat is tud szenvedni. Természetesen az egyszerű, a környezetére figyelő ember ezt már rég tudta, mikor még akadémia sem volt.

Barátaim, az állatok olyanok mint a gyermekek, nem beszélnek. Kicsit sírnak, nem esznek, fáj a hasuk, hánynak, és meghalnak. Vigyázz, ne a nagyobb kereset reményében fejlődj, hanem a méltányosabb ellátás és kezelés érdekében. És csak attól félj, hogy hibázz, rosszat ne tégy azzal a böhöm fecskendőddel. Vagy inkább költözz fel a padlásra, hányd el elegáns kompléd és bonetád, és olvass. Nyugodtan vágd a földhöz nyakadban fityegő sztetoszkópodat, az nem serifcsillag, vagy ha az, akkor is. Tedd oda magad, nem szégyen elmondani baklövéseidet, szabad pironkodva mástól tanulni.

Vaszkó doktor valójában szeretett volna laza lenni. Spontán. Mégis ilyen moralista állatorvos volt. De kedves. Aztán folytatta: – Mikor papíron befejeződött a diktatúra, hirtelen mindent lehetett csinálni. Például annak, aki kutyát-macskát akart gyógyítani, kisállatrendelőt. Hirtelen olyan helyzetbe kerültünk, mint Bugát

Pál a tizenkilencedik század elején, amikor Hampel anatómiáját próbálta magyarra fordítani – és kezdődött a történelemóra, Vaszkó ezt imádta. Főleg konferenciákon, ahol ötszáz állatorvos gyűlt össze, szerette maga köré csődíteni a népet és hallatni a hangját.

– Kérem, ez a Bugát nem bírta lefordítani ezt a hatalmas művet, mert nem létezett az a magyar nyelv, amire lefordíthatná. Így lett Bugát Paliból nyelvújító, előbb legyen használható magyar, aztán lefordítjuk rá a tudományt. Éjjel-nappal alkotta a szavakat. Szóhalmazában már több mint ezer szó szerepel: tanoda, szálloda, lovarda, dalárda, ivoda, aztán koroda, szülde, végül Bugát nem tud megállni, és a tinta-halat homályárasztónak nevezi el. Bocsánat, kifelejtettem a csipeszt, mi ezt használjuk. Kérem, nekem szimpatikus ez az orvos. A szabadságharcban országos főorvos volt, a Bach-korszakban felcser, de nyolc szegény csángó gyereket okít és tart otthonában, maga is csóró mesterember sokadik gyereke. A szabadságharcot leverték, a Habsburgokkal nem lehetett lacafacázni. Mégsem volt hiábavaló az eb ura fakó, Petőfi és a többiek. Nem véletlenül említtem ezt a közmondást, ami nem azt jelenti, hogy egyik kutya, másik eb, sem azt, hogy egykutya, és még azt sem, hogy a mi kutyánk kölyke. Valójában azt, hogy a kutyák fejedelme, a fakó, a komondor uralkodik a kutyák felett. Vagyis egy másik kutya, egy erősebb, de kutya.

Vaszkó megtalálta a közmondás eredetét: 1707-ben az ónodi országgyűlésen Bercsényi Miklós nagy, lapát kezével az asztalra csapott: „Eb ura fakó!”... manapságtúl fogvást József nem királyunk, abremenciálván mindenekben ellene. Inkább egy óra alatt elveszünk, semmint örökös jobbgységben éljünk. Így lett az első olyan közmondás, ami a kutyát is felszabadítja az ember birtoklása alól. Véletlenül 1707-ben. Bugát csak nyolcvanhat év múlva születik meg, de ugyanazt a követ fújja, mint Bercsényi Miklós. És végül lefordítja Hampel anatómiáját magyarra, sőt egy idő után előadásait is magyarul tartja. Ennyit az én magyarságomról, bocsánat, hogy sokat beszéltem, nekem sok ilyen történet kell, hogy ne szégyelljem magam.

A szövegre finoman rákúszott az Állatok karneválja. Vaszkó szerint a Boleró jobban talált volna, hóna alá vette jegyzeteit, és kiballagott a rádió tojástartókkal bélelt stúdiójából, mint egy ipari tyúktojódából. Lehalkított telefonján három hívás, Bobek, Bobek, Bobek. Mindig a kutyák nevét mentette el. Érezte, hogy baj van. Rendelőjébe egyszerre érkeztek, Dáriusz és Vaszkó doktor. Dáriusz banános inge vérfoltos az ölében tartott kutya sebeitől. Gyorsan a műtőbe, a doktor mindent félrerúgott, ami útjában állt. Dáriusz riadt, könyörgő arccal kereste Vaszkó doktor tekintetét. Vénakanul, altató, intubálás és lélegeztető ballon. Tizenötezer euró egy pulmomasos altatógép, most az kéne nekünk, gondolta, aztán behívott a váróteremből egy bácsit, aki egy cipősdobozt tartott az ölében, hogy nyomkodja ütemesen a ballont. A kerek szemüveges, fehér, göndör hajú, szandálos ember a cipősdobozban egy galambot hozott. Nem tette le, hóna alatt tartva nyomkodni kezdte a ballont, és félszegen belekezdett a mondókájába: doktor úr, tudom, hogy nem alkalmas, de ha van egy perce, ez a galamb berepült a szobámba, és a macskám elkapta, azért hoztam el, hogy megállapítsa, él-e még, és hogy a macskámmal történhet valami? Vaszkó doktor dühösen felnézett, szikráztak a szemei pántos szemüvege mögött, belenézett a cipősdobozba, ahol egy kitekeredett nyakú galamb, mereven, elnyúlva feküdt. Istenigazából azt mondta volna, hogy maga egy barom, maga viccel velem, nem látja, hogy már rég halott, rigor mortis... Aztán ránézett erre a kétségbeesett arcra, és annyit mondott: nem lélegzik, meghalt. Az izzadt, kövérkés ember letette a dobozt, és ütemesen lélegeztette Bobeket. Vaszkó doktor körbeborotválta a mellkasi sérüléseket, feltárta azokat, varrta a mellhártyát, az izmokat, eltört a tű, újból kezdte, miközben Bobek mint egy légballon kerekedett. Szitává marták. Ez a légmell.

Bobek, gyere, lélegezz, de ügyesen csinálod. Szívjad csak befelé szépen, ez a levegő mind a tiéd. És milyen jól áll neked a kék pipád, csak el ne harapd, ne félj, te erős vagy, szívdd be mind ezt a levegőt. Ne hagyj nekünk semmit, most neked kell. Jó kutya vagy, nem mész el, dehogy mész el, itt vagyok, nem engedlek, vajon hallod, amit mondok, biztos hallod. Bobek, Bobek, gyere, lélegezz kérlek, nem hagyjuk, hogy meghalj. Bobek nem hal meg, mert erős, és élni akar, nem hagy el Bobek... Em-lékszel, amikor jöttél, ananászkompótot ettünk teáscsuporból. Belefértél a csuporba, csak akkorácska voltál. Akkor szeretted meg az ananászt. Ígérem, minden reggel hozok neked, csak ne halj meg. És mindig nyitva hagyom neked a konyhaajtót, együtt főzünk majd. Te ülsz szépen, és szimatolsz. Vaszkó doktor legszívesebben letett volna minden műszert, és kiment volna a műtőből, mondjuk szivarozni, pedig nem volt dohányos. Látta a ziháló test résein a szétszaggatott rózsaszín tüdőt. Még a pulmot sem segítene. Bevarrta a réseket, aztán feltárta a hasüreget, meggyőződött, hogy a rekeszizom ép, de a galambos úr által bepumpált levegő, mint a szitán át, a bőr alá távozott. Csak varrt-varrt, mint egy gép. Úgy tűnt, nincs több rés. A galambosnak álljt vezényelt, kivette a kék pipát a légcsőből. Bobek élt, magától lélegzett. Dáriusz sírt, és a véres banános ing aljába törölte orrát. Jaj, te Bobek, te vagy a hős kutya, túlélted, Bobek. Lélegezz bátran, szívdd magadba ezt a sok levegőt.

Vaszkó doktor intett. Hazaviszlek, most már nincs miért itt maradni, talán megmarad. Vaszkó doktor tudta, hogy nincs több levegő. Ki a franc gondolhat itt arra, hogy hős lehet. Egyedül Bobek, akit szétépett egy nyugdíjas szekus németjuhász kanja. Egy kicsi faluban történt, a várostól nem messze, ahová a Micuval kiruccantak. Jó volt együtt. Reggel Bobek kikérezkedett. Dáriusz visszaaludt. Ez a kutya mindenkit elintéz, mondták aztán a faluban... Bobek riadtan visszajött Dáriusz ágya mellé, zihált, sercegett, mintha égne, nézd, mi történt velem, vajon lehet-e még rajtam segíteni? Dáriusz felkapta, és a Micu vitte. Vaszkó doktor meg ment, Bobek, nézz a szemembe, ne félj. Nem lehet olyan súlyos, hogy Vaszkó doktor meg ne mentsen, és egész úton beszélt hozzá, hogy el ne aludjék. Ilyen sebesen a Micu sohasem röpi.

– A galambot itt tetszik hagyni, vagy eltemeti valahol?

– Köszönöm, doktor úr, inkább elhelyezem egy bokor alá, ahol haszna lehet a holttestének. De vajon a macskámnak nem lehet baja attól, hogy megölte?

– Nem – mondta Vaszkó doktor élesen. Most menni kell. Vaszkó doktor legszívesebben hagyta volna menni Dáriuszt, mert félt ott lenni vele. Mégis visszamentek a micus társaságba. Mindenki, a lányok, a vendégek, riadtan, de reménykedve vártak az udvaron. Ez a lélegeztetés, ez a stoppolás körülbelül hat órát tartott. Dáriusz hat órán át folyvást biztatta Bobeket. Vaszkó doktorról szakadt a víz. Dáriusz bement a nappaliba, és maga mellé fektette Bobeket. Hátán feküdt, elaludt. Bobek hátsó lábán a keze. Ha pap leszek, meg fogok ténni. Ha megtérek, pap leszek. Ha Bobek élni fog, megtérek. Megtértem, Bobek él. Magamat adom a másíknak, anélkül, hogy ugyanaz az igényem meglegyen a másí felé. Ezt Bobek mondta?

Igy aludt el Dáriusz, teljesen kimerülten. Egy órát aludt csupán. Arra ébredt, hogy Bobek lassan, ritkán lélegzik. Hívta Vaszkó doktort. Most hal meg, ugye? – kérdezte. Igen, most hal meg – mondta Vaszkó doktor. Dáriusz nyugodt volt, egyszerre tették a kezüket a rőtes keverék tacsó fejére.

A szekus, azt mondják, imádja a kutyáját. Csakhogy megtanította támadni, sokat uszította. Torrnak nevezi. A szekust nem lehet látni, csak az idomított kutyáját, aki kosárral a szájában bevásárol neki, vagy szétmarja Bobek tüdejét.

A nyári égbolton szépen látható az Orion és a Szeiriosz. És sok más névtelen csillag.